

Voiko kauppasota käynnistää globaalin talouskriisin?

15.5.2019 11:55 • BLOGI •

KIRJOITTAJA

Hanna Freystätter

Toimistopäällikkö

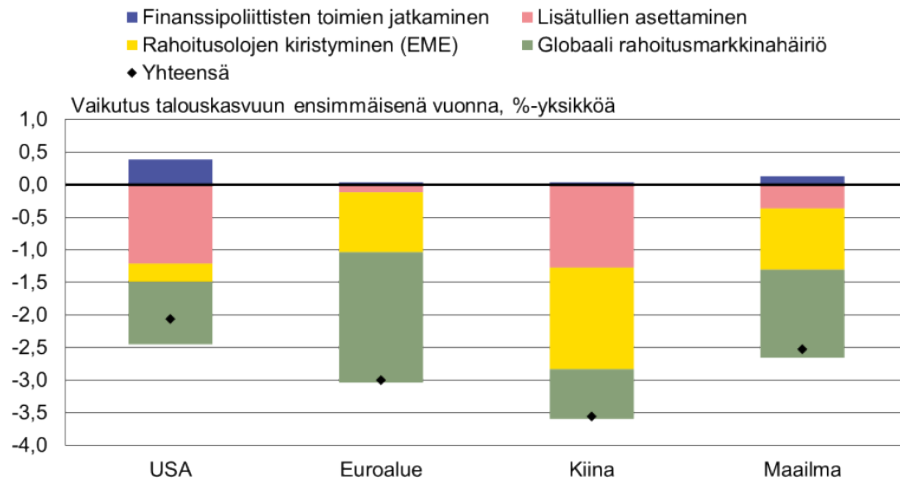
Yhdysvaltojen ja Kiinan välisen kauppasodan kärjistyminen viime päivinä on herättänyt huolen globaalista taantumasta tai jopa uudesta talouskriisistä. Suomen Pankki on arvioinut maailmantalouden kasvun voivan heikentyä jyrkästi, enimmillään 2,5 prosenttiyksiköllä kauppapoliittisten toimien seurauksena (kuvio).^[1] Näin voimakas kasvun hidastuminen ei kuitenkaan johtuisi pelkästään lisätullien vaikutuksista kauppavirtoihin. Kun suorat kauppavaikutukset ja kauppasodan aiheuttama epävarmuus huomioidaan, maailmantalouden kasvu hidastuu Suomen Pankin laskelmissa vain noin 0,4 prosenttiyksiköllä.^[2]

1. Laskelmat on tehty Kansainvälisen valuuttarahaston maailmantalouden mallilla (GIMF) ja ne esitellään tarkemmin Euro&talous 1/2019 artikkelissa: [Vaihtoehtoislaskelmia Yhdysvaltojen finanssi- ja kauppapolitiikan kärjistymisen globaaleista vaikutuksista](#).

2. Suomen Pankin laskelmissa oletetaan, että Yhdysvaltain ja Kiinan välinen kauppakiista kärjistyy siten, että 25 prosenttiyksikön tuontitullikorotukset koskevat molempien maiden koko kahdenvälistä kauppaa. Tämän lisäksi oletetaan, että Yhdysvallat asettaa 25 prosenttiyksikön tuontitullikorotuksen EU:sta tuotaville autoille, johon EU vastaa asettamalla autovientä vastaavan dollarimäärän yhdysvaltalaistuontia 25 prosenttiyksikön tuontitullikorotusten alaisiksi.

Kuvio.

Rahoitusmarkkinahäiriö laajenee globaaliksi

Lähde: Suomen Pankin laskelmat. 35953
eurojatalous.fi / bofbulletin.fi
15.5.2019

Kauppasodan vaara on siinä, että sen seurauksena voi syntyä rahoitusmarkkinahäiriö, joka pahimmillaan leviää maailmantalouteen. Rahoitusmarkkinat on syytä ottaa huomioon, kun arvioidaan kauppasodan kärjistymisen vaikutuksia maailmantalouteen. Viime päivinä rahoitusmarkkinat ovat reagoineet voimakkaasti ja mm. osakekurssit laskivat välittömästi. Keskeistä kuitenkin on, kuinka pitkäkestoisia ja laajoja rahoitusmarkkinoiden reaktiot ovat.

Erityisesti nousevien talouksien yrityssektorin rahoituskustannukset voivat kasvaa nopeasti ja merkittävästi, sillä vaimentuneet kasvunäkymät ennakoivat yritysten voittojen pienenemistä, mikä lisää yritysten riskillisyyttä. Suomen Pankin laskelmassa sijoittajat vaativat noin 2 prosenttiyksikköä aiempaa korkeampaa korkoa nousevien talouksien yrityksiltä, mikä vastaa vajaata puolta siitä mitä nähtiin globaalin finanssikriisin kärjistyttyä. Nousevien maiden rahoitusolojen kiristyminen hidastaisi maailmantalouden kasvua merkittävästi, lähes 1,5 prosenttiyksiköllä.

Jos rahoitusmarkkinoiden häiriö laajenisi globaaliksi, kasvu hidastuisi vielä tätä enemmän. Näin kävisi, jos rahoitusolojen kiristyminen leviäisi myös kehittyneiden maiden yrityssektorille sekä molempien maaryhmien valtionlainamarkkinoille. Laskelmassa sijoittajat vaativat näillä sektoreilla prosenttiyksikön aiempaa korkeampaa korkoa eli noin puolet verrattuna globaaliin finanssikriisiin.

Maailmantalouden kasvu hidastuisi kaiken kaikkiaan siis noin 2,5 prosenttiyksiköllä, jos rahoitusmarkkinahäiriö leviäisi koko globaalitalouteen. Tämä tarkoittaisi, että tällä hetkellä ennakoitun noin 3,5 prosentin kasvun sijaan maailmantalouden kasvu jäisi noin 1 prosenttiin. Näin merkittävä hidastuminen vastaisi noin puolta globaalin finanssikriisin vaikutuksesta. Yhdysvalloissa kasvu hidastuisi 2 prosenttiyksiköllä, euroalueella 3 ja Kiinassa 3,5 prosenttiyksiköllä.

Olisiko kuitenkin mahdollista estää rahoitusmarkkinahäiriöstä johtuva kasvun jyrkkä hidastuminen lisäämällä talouspolitiikan elvytystä? Useassa maassa talouspolitiikan

liikkumavara on pienempi kuin ennen globaalia finanssikriisiä. Siksi Suomen Pankin laskelmissa oletetaan, että euroalueen ja Japanin rahapolitiikka on hieman rajoittunutta ja että Kiinan talouspoliittinen elvytys ei riitä estämään kasvun merkittävää hidastumista. Jos elvytyskeinoja löytyy enemmän kuin näissä laskelmissa, kasvu jatkuu vahvempana.

Entä merkittävää näin voimakas kasvun hidastuminen uutta talouskriisiä? Maailmantalouden kasvu on hidastunut yhtä paljon esimerkiksi IT-kuplan puhkeamisen takia vuonna 2001. Sen sijaan globaalin finanssikriisin puhkeaminen hidasti kasvua kahdessa vuodessa kaksinkertaisesti, kun kasvu hidastui 5 prosentista nolnaan. Hieman yksinkertaistaen, Suomen Pankin laskelmat havainnollistavat siis sitä, että jos puolet globaalin finanssikriisin rahoitusmarkkinavaikutuksista toteutuvat, niin myös seuraukset reaalityalouteen ovat noin puolet finanssikriisin vaikutuksista.

Rahoitusmarkkinoiden reaktioita on siis syytä seurata, sillä niiden voimakkuus ja kesto vaikuttavat merkittävästi siihen, kuinka paljon kauppasota leikkaa lähivuosien kasvua.

Avainsanat

[finanssikriisi](#), [kauppasota](#), [Kiina](#), [rahoitusmarkkinat](#), [Yhdysvallat](#)